

CZU: 378.147: 37.015.3 +796
<https://doi.org/10.52449/fcscf26.31>

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4012-5206>
e-mail: irinavolcu86@gmail.com

FORMAREA IDENTITĂȚII PROFESIONALE A STUDENTULUI STRĂIN ÎN PROGRAMELE UNIVERSITARE DE CULTURĂ FIZICĂ: PERSPECTIVĂ ACMEOLOGICĂ

Volcu Irina

Abstract. *The increase in international academic mobility has led to a growing presence of foreign students in sport-oriented universities, which imposes new requirements regarding the formation of the professional identity of future specialists in physical culture. This article analyzes the process of developing the professional identity of foreign students within university programs in physical culture from an acmeological perspective. Educational, psycho-pedagogical, and socio-cultural factors influencing this process are highlighted, as well as the role of the university environment in facilitating academic and professional integration. The results of the theoretical analysis emphasize the need to implement inclusive teaching strategies and support mechanisms aimed at continuous professional development.*

Keywords: *professional identity, international students, physical culture, university education, acmeology.*

Actualitatea. În condițiile internaționalizării învățământului superior, universitățile sunt tot mai frecvent confruntate cu provocări legate de integrarea studenților străini în mediul academic și socio-cultural. În domeniul culturii fizice, aceste provocări sunt amplificate de caracterul practic al activităților, de comunicarea directă și de necesitatea asumării timpurii a rolului profesional [2].

Creșterea mobilității academice internaționale determină o dinamică accentuată a populației studențești la nivel global. Conform rapoartelor UNESCO, numărul studenților internaționali a depășit 6,4 milioane la nivel mondial, înregistrând o creștere de aproximativ 60% în ultimul deceniu. În spațiul european, studenții străini reprezintă între 8% și 15% din totalul populației universitare, iar în universitățile cu profil sportiv această pondere este în continuă creștere, în special în programele de licență și masterat orientate spre educație fizică, sport și kinetoterapie.

În Republica Moldova, procesul de internaționalizare a învățământului superior a cunoscut o dinamică ascendentă în ultimii ani, reflectată prin creșterea constantă a numărului de studenți străini înmatriculați în instituțiile de învățământ superior. Conform datelor publice ale Ministerului Educației și Cercetării și rapoartelor instituționale, studenții internaționali reprezintă aproximativ 4–6% din totalul populației studențești la nivel național, cu o concentrare mai mare în universitățile cu profil pedagogic, medical și sportiv.

În cadrul Universității de Stat din Moldova (USM), ponderea studenților străini este estimată la 5-7%, aceștia fiind înmatriculați preponderent în programe de licență și masterat, inclusiv în domeniul culturii fizice și sportului. Această realitate impune necesitatea adaptării procesului educațional la specificul multicultural și la nevoile de integrare academică și profesională ale studenților internaționali.

Identitatea profesională reprezintă modul în care studentul se percepe și se definește în raport cu profesia sa, integrând competențele, atitudinile, valorile și responsabilitățile specifice domeniului. În programele universitare de cultură fizică, această identitate se formează prin combinarea experiențelor teoretice și practice, sprijinul cadrelor didactice, interacțiunea cu colegii și adaptarea la contextul socio-cultural, astfel încât studentul să devină un specialist competent și asumat profesional.

Sub termenul de identitate, în acest caz, se înțelege un set de valori, principii, idei, cunoștințe și competențe legate integrat pentru a-și spune sieși și altor oameni istorii despre cine a fost și cine ar dori să devină ulterior [4].

Identitatea profesională este un proces complex, format în procesul educațional și consolidat prin experiențe academice, sociale și culturale [3]. Pentru studenții străini, procesul de formare a identității profesionale este influențat de factori suplimentari, precum diferențele culturale, barierele lingvistice și adaptarea la un nou sistem educațional [5].

Abordarea acmeologică permite analiza dezvoltării profesionale ca proces orientat spre atingerea nivelului maxim de competență și autorealizare, fiind relevantă pentru formarea continuă a specialistului în cultură fizică [6].

Pe lângă provocările culturale și lingvistice, studenții străini se confruntă adesea cu diferențe în stilurile de predare și evaluare practicate în universitățile gazdă. Această situație poate influența modul în care aceștia își asumă rolul profesional și își formează competențele necesare pentru practica viitoare. În contextul formării continue și al dezvoltării acmeologice, este esențial ca programele universitare să integreze metode interactive și suport personalizat, care să sprijine adaptarea rapidă și consolidarea identității profesionale a studenților internaționali. Implementarea unor astfel de măsuri contribuie la

creșterea performanței academice și la pregătirea unor specialiști competenți, capabili să activeze într-un mediu multicultural.

Scopul și organizarea cercetării. Scopul cercetării constă în analiza particularităților formării identității profesionale a studentului străin în programele universitare de cultură fizică și identificarea factorilor care facilitează sau diminuează acest proces.

Cercetarea are un caracter teoretico-analitic și se bazează pe:

- analiza literaturii de specialitate din domeniul educației fizice, psihopedagogiei și acmeologiei;
- generalizarea experienței universitare privind integrarea studenților străini;
- analiza documentelor curriculare și a practicilor educaționale utilizate în formarea specialiștilor în cultură fizică.

Analiza rezultatelor

Analiza surselor teoretice evidențiază faptul că identitatea profesională se formează progresiv, în corelație cu dezvoltarea competențelor profesionale, a valorilor și a atitudinilor specifice domeniului [1].

În cazul studenților străini, acest proces este influențat de:

- mediul educațional, care trebuie să asigure acces egal la resurse și activități academice [3];
- relațiile interpersonale, stabilite în cadrul grupurilor multiculturale, care contribuie la socializarea profesională;
- sprijinul pedagogic, manifestat prin adaptarea strategiilor didactice la diversitatea culturală [2].

Analiza surselor teoretice și a experienței universitare generalizate indică faptul că procesul de formare a identității profesionale la studenții străini se desfășoară gradual, pe parcursul întregului ciclu de studii, cu intensificare semnificativă în anii II-III de studii universitare. Studiile de specialitate arată că aproximativ 65-70% dintre studenții internaționali își clarifică identitatea profesională abia după acumularea unui volum suficient de experiențe practice și de interacțiuni academice relevante.

În același timp, cercetările evidențiază că participarea sistematică la activități practice și stagii aplicative contribuie la creșterea nivelului de asumare profesională cu aproximativ 25-30%, comparativ cu studenții care sunt implicați predominant în activități teoretice.

Analiza documentelor curriculare și generalizarea experienței universitare din cadrul USM indică faptul că procesul de formare a identității profesionale a studenților străini se desfășoară gradual, pe parcursul întregului ciclu de studii universitare. În mod particular, etapa de consolidare a identității profesionale este observabilă începând cu anul II de studii, când studenții sunt implicați sistematic în activități practice și stagii aplicative.

Datele instituționale indică faptul că aproximativ 60-65% dintre studenții străini manifestă o clarificare a rolului profesional și a opțiunilor de carieră după acumularea unui volum relevant de experiențe practice specifice domeniului. Participarea la activități aplicative și extracurriculare este asociată cu o creștere estimativă de 20-25% a nivelului de asumare profesională, comparativ cu studenții implicați exclusiv în activități teoretice.

Activitățile practice de cultură fizică și sport joacă un rol esențial în consolidarea identității profesionale, deoarece permit studenților să își asume roluri profesionale reale și să își dezvolte competențe aplicative [7]. Totodată, integrarea studentului străin este facilitată prin utilizarea metodelor interactive, a mentoratului și a activităților extracurriculare sportive, care favorizează cooperarea și comunicarea interculturală [5].

Din perspectivă acmeologică, formarea identității profesionale trebuie privită ca un proces orientat spre dezvoltarea maximă a potențialului individual, în care mediul universitar acționează ca factor stimulator al performanței și al autorealizării profesionale [6].

Formarea identității profesionale a studentului străin în programele universitare de cultură fizică este un proces complex și dinamic, determinat de interacțiunea mai multor categorii de factori (Figura 1), care acționează simultan și complementar.

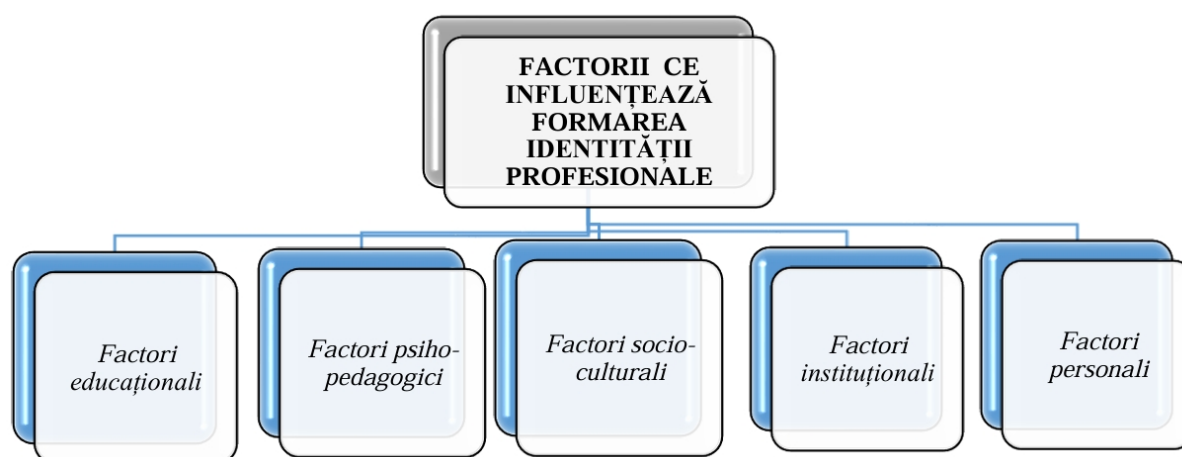

Fig.1. Factorii ce influențează formarea identității profesionale

Figura 1 ilustrează factorii principali care influențează formarea identității profesionale a studentului străin în programele universitare de cultură fizică. Acești factori sunt grupați în cinci categorii interdependente:

- *Factori educaționali*, care reprezintă curriculum specific, activități practice și programe de mentorat care facilitează dobândirea competențelor profesionale.

- *Factori psihopedagogici*, ce includ suport emoțional, consiliere profesională și dezvoltare personală care sprijină formarea atitudinilor și motivației profesionale.

- *Factori socio-culturali*, care reflectă adaptare culturală, comunicare interculturală și participarea la grupuri de incluziune, care contribuie la integrarea în comunitatea universitară.

- *Factori instituționali*, ce presupun politici de incluziune, servicii de suport și programe de mentorat oferite de universitate pentru susținerea dezvoltării profesionale.

- *Factori personali*, care se referă experiența anterioară, valorile individuale, adaptabilitatea și angajamentul studentului, care influențează direct asumarea identității profesionale.

Structura schematică evidențiază faptul că toți acești factori converg spre formarea și consolidarea identității profesionale, subliniind interdependența între mediul universitar, contextul socio-cultural și caracteristicile individuale ale studentului (Figura 1).

Pe baza analizei comparative a surselor de specialitate, se poate aprecia contribuția relativă a principalilor factori asupra formării identității profesionale, astfel:

- factori educaționali – aproximativ 30-35%, prin curriculum, activități practice și evaluare aplicativă;

- factori psihopedagogici – 20-25%, prin suport emoțional, feedback și consiliere;

- factori socio-culturali – 15-20%, prin integrare, comunicare interculturală și apartenență la grup;

- factori instituționali – 10-15%, prin politici de incluziune și servicii de suport;

- factori personali – 10-15%, prin motivație, experiență anterioară și adaptabilitate.

Aceste valori confirmă caracterul multidimensional și sinergic al procesului de formare a identității profesionale.

În cadrul cercetării, generalizarea experienței universitare privind integrarea studenților străini a fost utilizată pentru a identifica bunele practici și dificultățile întâmpinate în procesul educațional. Aceasta a implicat analizarea experiențelor anterioare ale universității, inclusiv modul în care studenții străini au fost sprijiniți în adaptarea la mediul academic și cultural, participarea lor la activități extracurriculare, implicarea în grupuri de incluziune și accesul la programe de mentorat sau consiliere. Prin sintetizarea acestor experiențe, cercetarea a putut evidenția factorii care contribuie semnificativ la dezvoltarea identității

profesionale și a permis formularea de strategii adaptate nevoilor specifice ale studenților străini.

Rezultatele cercetării arată că factorii educaționali, precum curriculumul specific, activitățile practice și programele de mentorat, au un impact semnificativ asupra dobândirii competențelor profesionale și asupra percepției studenților asupra rolului lor viitor în domeniul sportului și educației fizice.

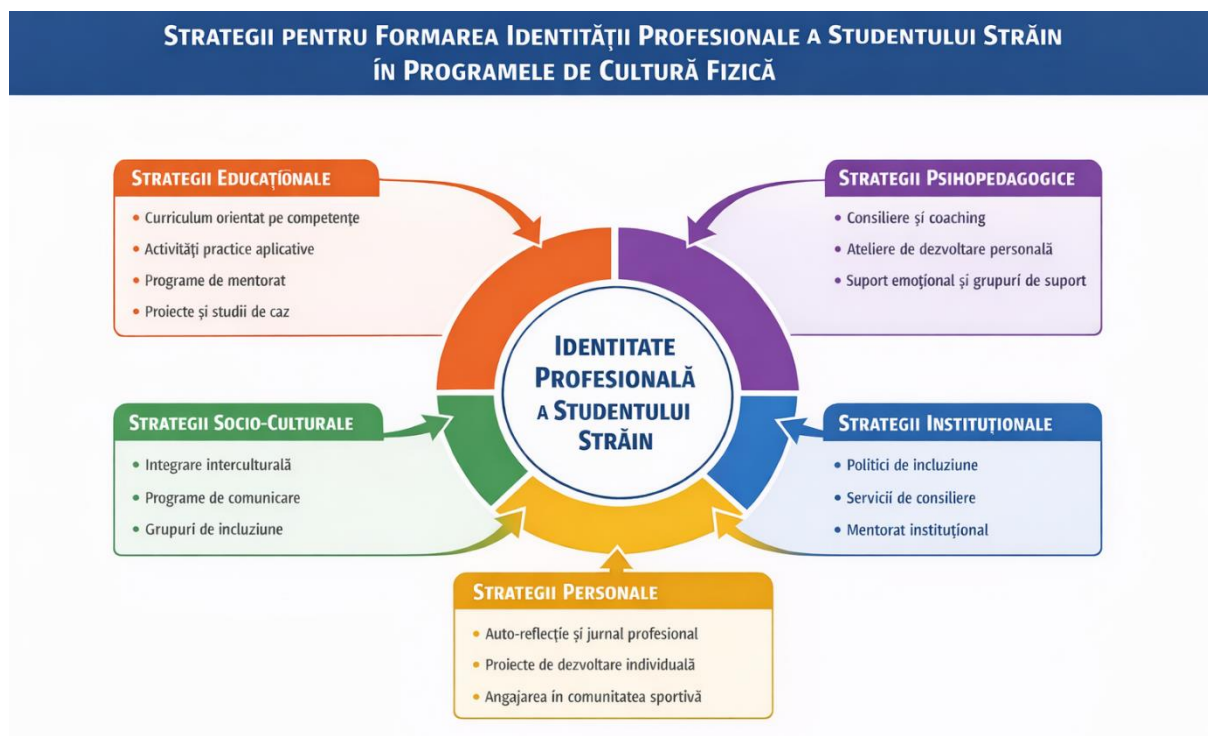
În ceea ce privește factorii psihopedagogici, datele indică că suportul emoțional, consilierea profesională și activitățile de dezvoltare personală contribuie la consolidarea motivației și a atitudinilor profesionale. Studenții care au beneficiat de sprijin consistent din partea mentorilor și a cadrelor didactice au raportat un nivel mai ridicat de încredere în capacitatea lor de a-și asuma identitatea profesională.

Factorii socio-culturali s-au dovedit, de asemenea, esențiali pentru integrarea studenților străini în comunitatea universitară. Participarea la activități interculturale, comunicarea eficientă cu colegii și accesul la grupuri de incluziune au facilitat adaptarea culturală și au creat un sentiment de apartenență, elemente indispensabile în consolidarea identității profesionale.

Analiza factorilor instituționali relevă că politicile universității de sprijinire a studenților străini, serviciile de consiliere și programele de mentorat instituționalizate au un rol complementar, oferind cadrul necesar pentru dezvoltarea profesională. În plus, factorii personali, precum experiența anterioară, valorile individuale, adaptabilitatea și angajamentul față de studiile universitare, influențează direct modul în care studentul interiorizează și asumă identitatea profesională.

În urma analizei rezultatelor cercetării și a literaturii de specialitate, propunem următoarele strategii pentru formarea identității profesionale a studentului străin în programele universitare de cultură fizică. Figura 2 sintetizează aceste strategii, grupate pe cinci categorii principale – educaționale, psihopedagogice, socio-culturale, instituționale și personale – evidențiind modul în care fiecare contribuie la dezvoltarea competențelor, motivației și conștiinței profesionale a studentului, precum și interdependența dintre mediul universitar, contextul socio-cultural și caracteristicile individuale.

Concluzii. Formarea identității profesionale a studentului străin în programele universitare de cultură fizică este un proces complex și sinergic, determinat de interacțiunea dintre factorii educaționali, psihopedagogici, socio-culturali, instituționali și personali. Rezultatele cercetării arată că succesul integrării și asumării identității profesionale depinde nu doar de competențele dobândite, ci și de sprijinul oferit de mediul universitar și de capacitatea studentului de adaptare la contextul socio-cultural.

Fig. 2. Strategii pentru formarea identității profesionale a studentului străin în programele de cultură fizică

În urma analizei literaturii de specialitate și a experienței universitare, s-a conturat un set de strategii și metode concrete care pot fi implementate pentru sprijinirea dezvoltării identității profesionale. Aplicarea integrată a acestor strategii – de la activități practice și programe de mentorat, până la consiliere psihopedagogică și inițiative interculturale – contribuie la consolidarea competențelor, motivației și asumării profesionale a studentului străin.

Perspective pentru continuarea cercetărilor. Cercetările viitoare pot viza:

- realizarea studiilor empirice privind dinamica identității profesionale a studenților străini;
- elaborarea modelelor acmeologice de integrare profesională;
- evaluarea impactului programelor de mentorat și formare continuă asupra dezvoltării profesionale în domeniul culturii fizice.

Bibliografie

1. BEIJARD, D.; MEIJER, P.; VERLOOP, N. Reconsidering research on teachers' professional identity. In: *Teaching and Teacher Education*, 2002, 107-128.
2. BOCOȘ, M. *Tratat de didactică modernă* (ediția a II-a revizuită). Cluj-Napoca: Editura Paralela 45, 2017. 456 p.
3. IUCU, R. *Formarea cadrelor didactice*. București: Polirom, 2014. 304 p.

4. TOLSTAIA, S. Identitatea profesională a psihologului narativ. In: *Studia Universitatis Moldaviae*, Seria “Științe ale educației”, 2015, nr.5(85), p.194-196.

5. WARD, C., BOCHNER, S., FURNHAM, A. *The Psychology of Culture Shock*. London: Routledge 2001. 367 p.

6. ДЕРКАЧ, А.А. Акмеология. Москва: Издательство РАГС, 2003. 256с.

7. ПЛАТОНОВ, В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте: общая теория и ее практические приложения. Москва: Советский спорт, 2005. 820 с.